

ПРОУЧВАНЕ ИНФОРМИРАННОСТТА И ГОТОВНОСТТА ЗА НАВОДНЕНИЯ НА ЧУЖДЕНЦИ, ВРЕМЕННО ПРЕБИВАВАЩИ ВЪВ ВАРНА – ВТОРА ЧАСТ

Христианна Романова¹, Николина Радева¹, Росица Василева²

¹Катедра „Медицина на бедствените ситуации и морска медицина“, Факултет по обществено здравеопазване, Медицински университет – Варна

²Катедра „Хигиена, медицинска екология, професионални заболявания“, сектор МБС, Медицински университет – Плевен

STUDY ON THE AWARENESS AND PREPAREDNESS FOR FLOOD OF FOREIGN CITIZENS TEMPORARILY RESIDING IN VARNA – PART TWO

Hristianna Romanova¹, Nikolina Radeva¹, Rositsa Vasileva²

¹Department of Emergency Medicine and Marine Medicine, Faculty of Public Health, Medical University of Varna

²Department of Hygiene, Medical Ecology, Occupational Diseases and IBS Sector, Medical University - Pleven

РЕЗЮМЕ

Направено е анкетно проучване на 230 младежи, англоезично говорещи (АЕ), от 12 държави от Европа и Азия, за изследване на информираността и готовността за оказване на помощ при наводнения.

Оценяване информираността и готовността на проучваната група от 230 младежи чужденци, временно пребиваващи във Варна:

- недостатъчна относно механизмите за предаване на зараза чрез предмети (33.30%), използване на дезинфектанти при опасност от епидемия (45.40%);
- липса на достатъчно знания – 54.60% ще напуснат района при епидемия, което ще доведе до разпространение на епидемията и сериозна опасност за здравето на голяма част от населението.
- много малък процент ще прилагат мярката карантина – 0.40%, и филтриране на водата – 0.40%, което сериозно ще застраши здравето и живота в колектива им в реална обстановка и ще доведе до разпространение на епидемията.

Ключови думи: готовност за медицинска помощ при бедствия, помощ при наводнения

ABSTRACT

A survey was conducted involving 230 young English-speaking (AE) young individuals from 12 countries in Europe and Asia to investigate their awareness and preparedness to assist in cases of floods.

The assessment of the awareness and readiness of the study group of 230 foreign young individuals temporarily residing in Varna concluded:

- they were insufficient in regard to the mechanisms for transmission of contamination through objects (33.30%), use of disinfectants at epidemic risk (45.40%);
- there was lack of sufficient knowledge - 54.60% will leave the area in an epidemic, which will lead to the spread of the epidemic and a serious threat to the health of a large part of the population.
- a very small percentage will apply the quarantine measure - 0.40% and water filtration - 0.40%, which will seriously endanger the health and life of their community in a real situation and lead to the spread of the epidemic.

Keywords: disaster preparedness, flood assistance

ВЪВЕДЕНИЕ

Наводненията са причина за огромни щети на заливните зони, засягайки обширни територии с жилищни и промишлени обекти, земеделски земи и горски масиви. Те водят до активиране на свлачищата в рисковите райони и създаване на тежка хигиенно-епидемиологична обстановка чрез замърсяване на населените места с тиня, трупове на хора и животни, разрушаване или повреди на канализационни и водопроводни мрежи с увеличаване на популацията от разonosители (гризачи и насекоми), прекъсване на подземни тръбопроводи, заливане на обекти с токсични отпадъци и др.

Изследване на ООН за ограничаване риска от наводнения в Югоизточна Европа, за периода 1974-2006 г. показва, че на територията на страната най-голям дял имат наводненията, следвани от бури и ураганни ветрове, земетресения, екстремални температури, суша и пожари.

Сред най-сериозно ощетените от наводнения е България, заемаща шесто място в света за 2014 г. заради наводнения и градушки, отнели живота на 31 души, като само във Варна и Добрич са 13, а в Бургас – 3, и са нанесени огромни щети на реколтата и туризма.

МАТЕРИАЛ И МЕТОДИ

Направено е анкетно проучване на 230 младежи, англоезично говорещи (АЕ), от 12 държави от Европа и Азия – Великобритания, Уелс, Германия, Ирландия, Швеция, Испания, Норвегия, Индия, Япония, Обединени арабски емирства, Шотландия и Португалия.

Използван е социологически метод за проучване информираността и готовността за наводнения на чужди граждани, пребиваващи в Република България.

Избраният метод е анонимно допитване чрез използване на анкета, попълвана лично от респондентите.

РЕЗУЛТАТИ И ОБСЪЖДАНЕ

На зададения от нас въпрос „По какви пътища може да възникне епидемия след наводнение?“ отговорите, дадени от респондентите, са твърде разнородни. Почти всички участници в проучването знаят, че епидемиите след наводнение се предават чрез вода – 93.50% и приблизително 2/3 (63.00%) – чрез храна, около половината (47.20%) – въздух от болен, само 1/3 (33.30%) – предмети, и незначителен брой от 0.50% отбе-

лязват гризачи и насекоми, мъртви тела и телесни течности.

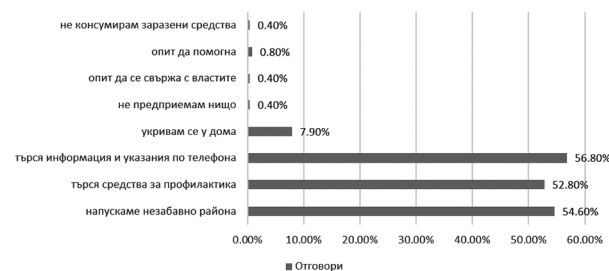
Оценяваме знанията им за „опасност от вода и храна“ за добри и по-ниски относно останалите възможности на заразяване.

Според Р. Константинов (2018 г.) заболяемостта от чревни инфекции във Варненска област за периода 2005-2017 г. показва леко изразена тенденция към нарастване. Чревните инфекциозни заболявания се дължат основно на фекално-орален механизъм на предаване и са основна група по значимост за патологията при хората в Република България и света, особено след наводнение.

Р. Константинов (2018 г.) представя колиентеритите като все по-актуални причинители на чревни инфекции в съвременния свят. Тези причинители пораждаат емергентни явления в епидемиологичното пространство на чревните инфекции при хора и животни. Те притежават доста устойчив епидемиологичен потенциал и по данни за страната за периода 1976-2015 г. са на постоянно епидемично ниво.

Значима е епидемиологичната роля на пътищата, изграждащи механизма на предаване, и се приема, че основно социално-битовите условия, комуналното благоустройство и нивото на епидемиологичната здравна култура определят нивото и хода на процеса (Ж. Донков, 2018 г.).

Изключително с ниска информираност и много малко знания оценяваме отговорите на запитаните за възможните действия при опасност от епидемия – 54.60% отговарят, че незабавно ще напуснат района, което крие опасност от разпространение на епидемията, и само 7.90% ще се укриват у дома, което е най-правилното решение (Фиг. 1).

Фиг. 1. Отговори на АЕ към въпроса: „Ако в района, където се намирате, има опасност от епидемия, какво ще предприемете?“

При опасност от чревна заразна болест считаме, че анкетираните може да се справят добре – 86.50% редовно ще мият ръцете си, 80.30% – ще използват дезинфектанти за почистване, 80.80%

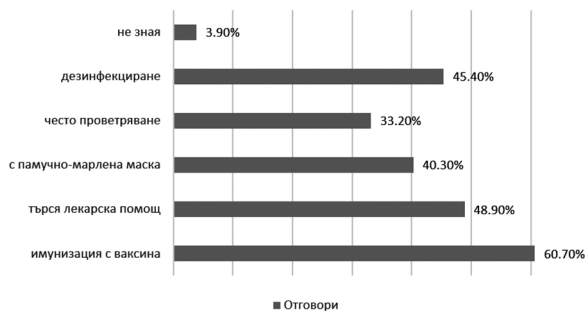
– ще преваряват водата, 66.40% ще прилагат об- работка на храните.

Въз основа на тези данни от проучването може да се очаква заболяемостта от чревни ин- фекции да намалее през следващите години, ако и българските граждани повишат своята здрав- на култура.

Но много малък процент знаят и ще прилагат мярката карантина – 0.40%, и филтриране на во- дата – 0.40%, което сериозно може да застраши здравето и живота им в реална обстановка.

От анализа на данните за заболяемостта от ентероколити във Варненска област за периода 2005–2017 г. е установено, че стойностите на забо- леваемостта през отделните години надвишават двукратно тези за страната. Тенденцията, която е описана, е линейна и възходяща (Р. Константи- нов, 2018 г.).

Оценяваме като добра, но по-ниска, инфор- мираността и готовността за правилни дейст- вия при защита от въздушно-капковите инфек- ции и опасност от възникване на епидемия. Ще прилагат имунизация с ваксина 60.70%, ще търсят лекарска помощ 48.90%, ще използват памуч- но-марлена маска 40.30%, често ще проветряват 33.20% и дезинфекция ще прилагат 45.40%, само 3.90% не дават нито един верен отговор (Фиг. 2).

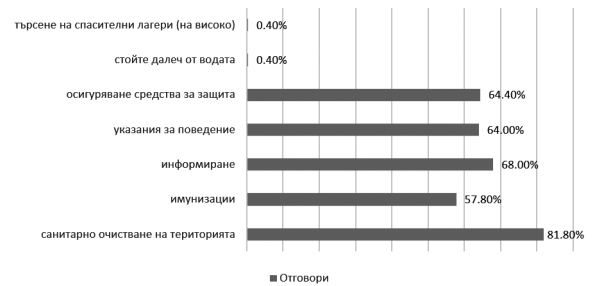

Фиг. 2. Отговори на АЕ към въпроса: „Знаете ли как може да се защитите от въздушно-капковите инфекции при опасност от епидемия?“

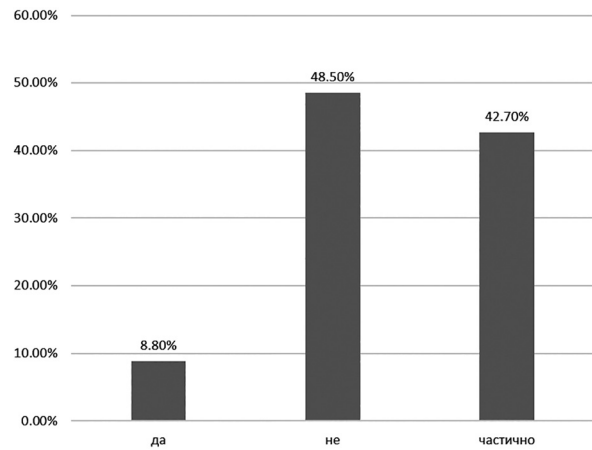
Добри познания имат респондентите и за мерките, предотвратяващи възникването на епидемия след наводнение: 81.80% знаят, че е необходимо санитарно почистване на територия- та, 57.80% – имунизация; 68.00% – информира- не; 64.00% – указания за правилно поведение и 64.40% – средства за защита (Фиг. 3).

Установи се, че доста ниско е самочувствието на проучваната група за защита от наводнения.

На въпроса „Считате ли, че имате достатъчно знания за защита при наводнения?“ 48.50% отго- варят отрицателно, а 42.70% – частично (Фиг. 4).

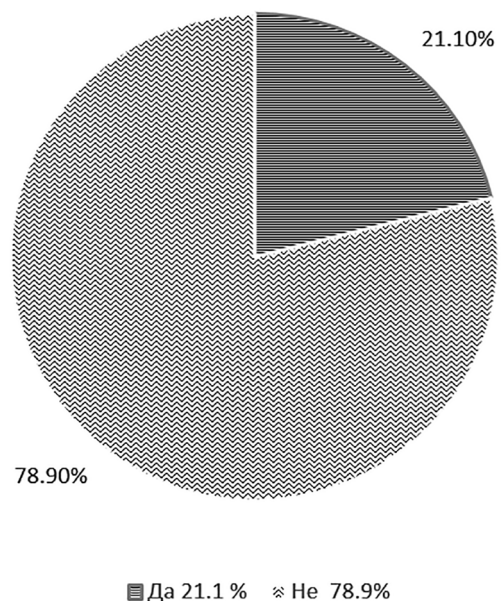

Фиг. 3. Отговори на АЕ на въпрос: „Знаете ли кои са мерките за предотвратяване възникване на епидемия след наводнение?“

Фиг. 4. Отговори на въпрос: „Считате ли, че имате достатъчно знания за защита при наводнения?“

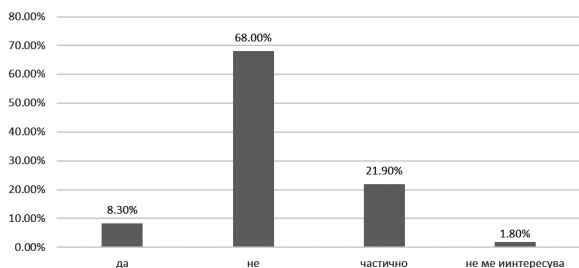
Много ниско е и самочувствието на запита- ните относно достатъчно знания за защита при други бедствия: само 21.10% отговарят утвърди- телно, а 78.90% – отрицателно (Фиг. 5).

Фиг. 5. Отговори на АЕ към въпрос: „Считате ли, че имате достатъчно знания за защита при дру- ги бедствия?“

Респондентите познават добре основната причина за наводненията: 75.30% посочват проливните дъждове, 43.40% – непочистените реки, а 29.70% посочват като причина неадекватни действия.

Изключително висок е процентът на тези, които не са се запознали с плана за защита при наводнения в общината, където живеят – 68.00% (Фиг. 6).

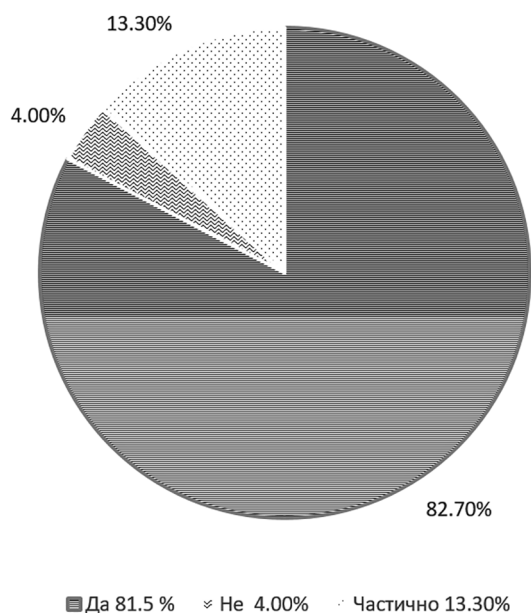

Фиг. 6. Отговори на въпроса: „Запознати ли сте с плана за защита при наводнения във вашата община?“

Много висока оценка даваме на проучваната група за това, че знаят да плуват – 81.50%, което ще помогне в реална ситуация да спасят живота си.

Оценяваме информираността и знанията на анкетирания като много добри и по отношение на телефон 112, на който ще се обадят 79.30%.

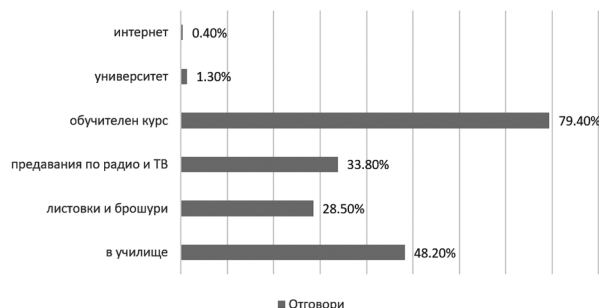
Изключително висок е процентът – 81.50%, на считащите, че трябва да се повишат знанията за защита при наводнение, което потвържда-

Фиг. 7. Отговори на АЕ към въпрос: „Считате ли, че трябва да се повишат знанията Ви за защита при наводнение?“

ва нашата хипотеза, че знанията на населението (включително и временно пребиваващите) трябва да се повишат (Фиг. 7).

Най-голям процент от запитаните предпочитат да посетят обучителен курс – 79.40%, повече знания в училище – 48.20%, предавания по медиите – 33.80% (Фиг. 8).

Фиг. 8. Отговори на АЕ на въпрос: „По какъв начин искате да получите повече знания?“

Не са установени различия спрямо образование и пол ($p < 0,05$).

ИЗВОДИ

1. Установи се, че доста ниско е самочувствието на проучваната група за защита от наводнения: 48.50% считат, че нямат достатъчно знания, а 42.70% – частични.
2. Много висок процент знаят да плуват – 81.50%, което ще помогне в реална ситуация да спасят живота си.
3. Оценяване информираността и готовността на проучваната група от 230 младежи чужденци, временно пребиваващи във Варна за:
 - недостатъчна относно механизмите за предаване на зараза чрез предмети (33.30%), използване на дезинфектанти при опасност от епидемия (45.40%);
 - грешно поведение поради липса на достатъчно знания – 54.60% ще напуснат района при епидемия, което ще доведе до разпространение на епидемията и сериозна опасност за здравето на голяма част от населението;
 - много малък процент ще прилагат мярката карантина – 0.40%, и филтриране на водата – 0.40%, което сериозно ще застраши здравето и живота в колектива им в реална обстановка и ще доведе до разпространение на епидемията.
4. Изключително висок е процентът – 81.50%, на считащите, че трябва да се повишат знанията за защита при наводнение, което потвърждава нашата хипотеза, че знанията на население

- нието (включително и временно пребиваващите) трябва да се повишат.
5. Най-голям процент от запитаните предпочитат да повишат знанията си като посетят обучителен курс – 79.40%, повече знания в училище предлагат 48.20%, предавания по медиите – 33.80% и чрез листовки и брошури – 28.50%.

ЛИТЕРАТУРА

1. Герасимов С., Хронология на наводненията в България, ВИК, 3, 1992, 13-14
2. Иванов А., Ив. Филков, Наводненията-превантивни мерки за защита, ВИК, 8, 1999
3. Йотов Т., Н. Радева, Планиране и управление на бедствените ситуации, Сб. доклади от научна конференция „Актуални проблеми на сигурността“, В. Търново, 2018
4. Канев К., В. Драгнев, М. Кадурин, Медицинско осигуряване при кризи, Ирита, София, 2007
5. Константинов Р., Теоретични и приложни аспекти на съвременната епидемиология, изд, Стено, Варна, 2018
6. Мардиросян Г., Природни екокатастрофи, София, 2009
7. Николова М., Ст. Недков, Рискът от наводнения, София, Тер Арт, 2012
8. Радева Н., Актуални аспекти на защитата на населението при бедствени ситуации, Стено, Варна, 2019
9. Радева Н. Дисертационен труд: Профилактика на стреса като значим проблем за групи в риск при бедствени ситуации, МУ София, 2017
10. Романова Хр., Бедствени ситуации и медицинско осигуряване, Колор Принт Варна, 2001
11. Романова Хр., Н. Радева, И. Маринова, Наводненията – най-честото бедствие, Варна, 2012
12. Романова Хр. Дисертационен труд: Защита на населението при риск от наводнения, Варна, 2019
13. Тодорова Д., Мероприятия за защита на национално и локално ниво, София, 2012
14. Тонев Ст., Класификация на наводненията, Ирита, София, 2007

15. Огнищенко Г., Опыт санитарно-противоэпидемического обеспечения в период наводнения, Москва, 2003
16. German Industrial standard, Medical Triage definition by DIN 13050. (Internet 10.10.2018) <https://www.din.de/de>
17. European Commission. Humanitarian Aid and Civil protection (ECHO). Community operation in the field of civil protection, 2010.
18. International Civil Defense Organization. (Internet 12.12.2018). <http://www.icdo.org/en/>
19. Kippenberger T. Facing different types of crisis. The Antidote 1999; 4 (3): 24-27.
20. Lennquist S. Medical Response to Major Incidents and Disasters. 1st Ed. Berlin: Springer, 2012.
21. WMO, 2007

Адрес за кореспонденция:

д-р Росица Василева
Катедра „Хигиена, медицинска екология,
професионални заболявания и медицина на
бедствените ситуации“
Медицински университет – Плевен
ул. „Климент Охридски“ 1, кабинет №189
Плевен 5800
e-mail: dr_rvasileva@abv.bg